

Μνήμων

Τόμ. 34 (2015)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗΣ, Μια πλαστή πηγή για τις σφαγές του 1821 στη Θεσσαλονίκη: ο «Χαϊρουλλάχ Εφέντης» του Αβράαμ Ν. Παπαζογλου ▯
ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, Βενεζισμός και εθνικό παρόν: το έργο της Κεντρικής Επιτροπής Εκατονταετηρίδας (1928-1933) ▯
ΒΑΣΙΛΗΣ Α. ΜΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, Ένας ξένος εναντίον φιλελευθερισμού και κομμουνισμού: ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος στο Αρχειόν της Φιλοσοφίας και Θεωρίας των Επιστημών ▯
ΣΠΥΡΟΣ ΔΗΜΑΝΟΠΟΥΛΟΣ, Αστικές χώρες, κοινωνικά υποκαίμια και τουριστική ανάπτυξη. Η περίπτωση του Ηρακλείου, 1945-1960 ▯
ΑΚΗΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ, Οι τεχνολογικές αλλαγές στην παραγωγή εφημερίδων και ο αντίκτυπός τους στους εργάτες Τύπου. Η περίπτωση της Πάτρας μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο ▯
ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΙΩΣΗΦ, Ψυχής φάρμακα και ψυχής ιατροί: βιβλία και βιβλιοθήκες στην ελληνορωμαϊκή αρχαιότητα

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ Ε. ΣΚΑΛΑΒΕΝΤΙΣ, Η ίδρυση του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (1958) και το δίλημμα: η ελληνική έρευνα μοχλός της εγχώριας ανάπτυξης ή συμβολή στο διεθνές μέτωπο της επιστήμης; ▯
Νεοελληνική εικονιστική προσωπογραφία. 12.000 προσωπογραφίες στο διαδίκτυο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ

ΜΑΡΙΑΔΑ ΜΗΤΣΟΥ, Ο Χρίστος Μανουσαρίδης και η σκηνή της «διανοητικής κινήσεως» ▯
ΠΟΙΗ ΠΟΛΕΜΗ, Τυπογραφικές ανθρωπογενείς γραφίες ▯
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΤΘΙΟΠΟΥΛΟΣ, Μια νέα αναλυτική και ερμηνευτική θεώρηση των απαρχών της ελληνικής τυπογραφίας

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΕΙΣ

Ελένη Φεσά-Εμμανουήλ, Σπυρίδων Γ. Πλουμίδης, Έλλη Λεμονίδου, Άννα Καρακατσούλη, Κατερίνα Μπρέγκανη, Σοφία Α. Βερρόρου, Παναγιώτης Ζεστανάκης, Χρήστος Λούκος, Κώστας Γαγανάκης, Τζελίνα Χαριλάου

34

ΑΘΗΝΑ 2015

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 2015

mnimon mnimon

doi: [10.12681/mnimon.10180](https://doi.org/10.12681/mnimon.10180)

Copyright © 2016, Μνήμων

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

mnimon, mnimon. (2016). ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 2015. *Μνήμων*, 34, 323–328. <https://doi.org/10.12681/mnimon.10180>

ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 2015

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

2015-2016

*Πρόεδρος: Ίκαρος Μαντούβαλος, Αντιπρόεδρος: Βαγγέλης
Καραμανωλάκης, Γραμματέας: Βαγγέλης Σαράφης,
Ταμίας: Αγγελική Χριστοδούλου, Μέλος: Κατερίνα Δέδε*

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

2015-2016

Κώστας Λάμπας, Χρήστος Λούκος, Δημήτρης Δημητρόπουλος

Α'. Συναντήσεις-συζητήσεις

Στα γραφεία της ΕΜΝΕ (Ζωσίμου 11) έγιναν από τον Ιανουάριο έως τον Δεκέμβριο του 2015 (Τετάρτες) οι ακόλουθες συναντήσεις:

- 7.1.2015 Μαρία-Τσαμπίκα Λαμπίτση, *Το ελληνικό διεθνές εμπόριο στο β' μισό του 18ου αιώνα: το εμπορικό Αρχείο Δημητρίου Κουρμούλη*
Συζητητές: Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Ίκαρος Μαντούβαλος
- 28.1.2015 Μανόλης Αρκολάκης, *Εμποροβιομηχανικές εκθέσεις (1859-1903): Νεωτερικότητα και η ελληνική περίπτωση*
Συζητητές: Χρήστος Λούκος, Υπακοή Χατζημιχαήλ
- 25.2.2015 Γιάννης Γονατίδης, *Αφροδίσια νοσήματα στην Ερμούπολη του 19ου αιώνα*
Συζητητής: Χρήστος Λούκος

- 11.3.2015 Ελένη Λαγουδάκη, *Οι γυναίκες της σταφίδας και η συμβολή τους στη διαμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνίας της Αιγιαλείας (1920-1950)*
Συζητητές: Έλλη Δρούλια, Θανάσης Καλαφάτης
- 1.4.2015 Γεωργία Κούτα, *Πολιτική οργάνωση στη διασπορά: εισαγωγή στον Αγγλο-Ελληνικό Σύνδεσμο. Ταυτότητα, δράσεις και προπαγάνδα στο Λονδίνο του πρώιμου 20ού αιώνα*
Συζητητής: Αλέξανδρος Ναυπλιώτης
- 22.4.2015 Γιάννης Κολοβός, *Νεανικές υποκουλτούρες και συγκρότηση κοινωνικής ταυτότητας: Η περίπτωση των πανκ στην Αθήνα, 1979-2014*
Συζητητής: Νικόλας Χρηστάκης
- 6.5.2015 Σωτήρης Φουρνάρος, *Ο θάνατος και η αθανασία της φιλοσοφίας: Ο Αδαμάντιος Κοραής και το πνευματικό περιβάλλον της εποχής του*
Συζητητής: Λεωνίδα Μπαρτζελιώτης
- 27.5.2015 Κατερίνα Καραδήμα, *Κοινωνικές και αστικές μετατοπίσεις των Ελλήνων στην Τεργέστη, 1830-1914*
Συζητητές: Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Ίκαρος Μαντούβαλος
- 3.6.2015 Δημήτρης Σκλαβενίτης, *Οι μαθητικές κινητοποιήσεις απέναντι στις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στη μεταπολίτευση (1976-1999)*
Συζητητής: Λεωνίδα Καλλιβρετάκης
- 17.6.2015 Ανδρονίκη Διαλέτη, *Επιτελέσεις του φύλου στην Αναγεννησιακή Αυλή*
Συζητήτρια: Μαρία Παπαθανασίου
- 4.11.2015 Σάκης Δημητριάδης, *Η «κοινωνική επικράτεια» των μεγαλοκτηματιών της Εύβοιας, 1830-1900*
Συζητητές: Κατερίνα Γαρδίκια, Αλέξης Φραγκιάδης
- 11.11.2015 Έφη Γαζή, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Κώστας Λάμπας, *Παρουσίαση του τόμου: Συναντήσεις της ελληνικής με τη γαλλική ιστοριογραφία από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα*
Συντονίστρια: Σοφία Ματθαίου
- 18.11.2015 Νίκος Μέλιος, Λήδα Παπαστεφανάκη, Τζελίνα Χαρλαύτη,

Μαρία Χριστίνα Χατζηιωάννου, *Ιστορία Επιχειρήσεων και Οικονομική Ιστορία: σχέσεις και προοπτικές (συνεργασία ΕΜΝΕ – ΕΕΟΙ)*

Συντονίστρια: Χριστίνα Αγριαντώνη

- 2.12.2015 Γιάννης Γκλαβίνας, *Το αρχείο της Γενικής Γραμματείας Τύπου και Πληροφοριών και η λογοκρισία στον πολιτισμό και τον δημόσιο λόγο στην μετεμφυλιακή Ελλάδα (1949-1974)*
Συζητητές: Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Δημήτρης Χριστόπουλος

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

2015-2016

Ίκαρος Μαντούβαλος, Κατερίνα Δέδε, Έλλη Δρούλια, Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Κώστας Μέκκας, Νίκος Μέλιος, Ελένη Μπενέκη, Γιάννης Παπακονδύλης, Τάσος Σακελλαρόπουλος, Βαγγέλης Σαράφης, Βασιλική Τζαχρήστα, Χρήστος Τριανταφύλλου, Ελένη Τσουραπά, Διονύσης Φαραός, Μιχάλης Φέστας, Φιλίππα Χορόζη

Β'. Βιβλιοθήκη ΕΜΝΕ – Μνήμων 2015

Η συλλογή της βιβλιοθήκης της ΕΜΝΕ εμπλουτίστηκε την περίοδο Φεβρουάριος 2015 – Φεβρουάριος 2016 με 25 τίτλους βιβλίων και φυλλαδίων-ανατύπων. Η συνολική συλλογή ανέρχεται σε 3.005 τίτλους. Η συλλογή των serials, η οποία περιλαμβάνει τίτλους περιοδικών, εφημερίδων και βιβλιογραφικών σειρών διάφορων οργανισμών, ανέρχεται σε 160 τίτλους. Η αναζήτηση της συλλογής της βιβλιοθήκης ως έχει γίνεται από την Αργώ: Περιβάλλον Πρόσβασης Πηγών Πληροφόρησης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και ειδικότερα στη βάση *Βιβλιοθήκες Ανθρωπιστικών Επιστημών στην Ελλάδα*, στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://argo.ekt.gr>. Στο ίδιο περιβάλλον πρόσβασης περιλαμβάνεται και η συλλογή των περιοδικών της βιβλιοθήκης της ΕΜΝΕ στη βάση *Συλλογές Περιοδικών*.

ΕΛΕΝΗ ΜΟΛΦΕΣΗ

Γ'. Εκδόσεις

Βαγγέλης Καραμανωλάκης, Maria Couroueli, Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Συναντήσεις της ελληνικής με τη γαλλική ιστοριογραφία από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα*, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών/Τομέας Νεοελληνικών Ερευνών, École Française d'Athènes –140–, Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού, Αθήνα 2015, ISBN: 978-618-82106-0-8, 371 σ., τιμή: 17 ευρώ.

Ο τόμος περιλαμβάνει τα Πρακτικά του ομότιτλου συνεδρίου που οργανώθηκε με αφορμή τα 40 χρόνια από την ίδρυση της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού (EMNE – Μνήμων, 1971-2011) στις 17, 18 και 19 Μαΐου 2012. Στις πρώτες δεκαετίες της Μεταπολίτευσης η γαλλική ιστοριογραφία αναδείχθηκε στο κυρίαρχο παράδειγμα με το οποίο συνομίλησε η αντίστοιχη ελληνική, όπως αποτυπώθηκε σε θεσμούς, επιλογές σπουδών, μεταφράσεις, θεματολογίες και βιβλιογραφικές αναφορές. Ποιες ήταν οι κοινωνικές ανάγκες και τα ζητούμενα, ποια τα ακαδημαϊκά και ιστοριογραφικά περιβάλλοντα που συνέβαλαν σε αυτή την εξέλιξη; Ποιον ρόλο διαδραμάτισαν οι εκ Γαλλίας ορμώμενοι σε αυτές τις διαδικασίες; Ποιες κυρίαρχες τάσεις της ιστορικής επιστημονικής κοινότητας της Γαλλίας της εποχής μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα; Πώς εντάχθηκαν οι μαρξιστικές και νεομαρξιστικές θεωρίες στις έρευνες των ιστορικών της πρώτης μεταπολιτευτικής περιόδου; Πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα μετά το 1989; Τι άλλαξε στον τρόπο δουλειάς των ιστορικών μέσα στις νέες συνθήκες των μεταπολιτευτικών θεσμών; Πώς διαμορφώθηκαν οι νέες έρευνες σε επί μέρους πεδία; Στα ερωτήματα αυτά κλήθηκαν να απαντήσουν οι συγγραφείς του ανά χείρας τόμου, γράφοντας για τους ανθρώπους που κινήθηκαν μεταξύ των δύο επιστημονικών χώρων, τις συνθήκες των μετακινήσεών τους, τις ιδέες που ταξίδεψαν από το ένα διανοητικό περιβάλλον στο άλλο. Στόχος ήταν να διερευνηθούν οι σχέσεις στο πλαίσιο ωσμώσεων και αλληλεπιδράσεων, να αναδειχθούν τα δίκτυα και οι διασυνδέσεις στο πλαίσιο δύο διαφορετικών ιστοριογραφικών παραδόσεων· δύο παραδόσεων όχι αποκρυσταλλωμένων αλλά συνεχώς μεταβαλλόμενων μέσα από επιδράσεις και ενεργητικές προσλήψεις ιδεών και μεθοδολογιών.

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ - 140

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ *ΜΝΗΜΩΝ*

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ της ελληνικής με τη γαλλική ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΑ από τη Μεταπολίτευση έως σήμερα

Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 40 χρόνων από την ίδρυση
της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού (1971-2011)

Επιμέλεια
Βαγγέλης Καραμανωλάκης
Maria Couroucli
Τριαντάφυλλος Ε. Σκλαβενίτης

ΑΘΗΝΑ 2015

Δ'. Συνέδρια

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (ΠΙΟΠ) και η Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού (ΕΜΝΕ) συνδιοργάνωσαν διημερίδα υπό τον τίτλο «Περιβάλλον και Ιστορία. Οι πολλαπλές όψεις μιας δυναμικής σχέσης», στις 22 και 23 Οκτωβρίου, στον χώρο του Ιστορικού Αρχείου του ΠΙΟΠ, στην Αθήνα. Απώτερος στόχος της επισημονικής αυτής συνάντησης ήταν να αποτελέσει βήμα στην ανάπτυξη της ιστορικο-περιβαλλοντικής έρευνας στον ελληνικό χώρο και να αναδείξει τους ερευνητικούς ορίζοντες που προκύπτουν από τη συνάντηση της ελληνικής ιστοριογραφίας με την ιστορικο-περιβαλλοντική προοπτική. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εργασίες της διημερίδας περιστράφηκαν κυρίως γύρω από τη διερεύνηση των πολλαπλών όψεων της σχέσης ανθρώπου-περιβάλλοντος κατά το παρελθόν, μέσω μιας διαχρονικής και διεπιστημονικής προσέγγισης, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε επίσης στην κριτική διερεύνηση της στάσης των κοινωνιών του παρελθόντος προς το περιβάλλον, καθώς και στο ζήτημα της διαχείρισης των φυσικών πόρων.

Ε'. Το facebook της EMNE

Ο καθένας μπορεί να επισκεφθεί τη σελίδα του Μνήμονα, ακόμα και αν δεν είναι εγγεγραμμένος χρήστης του Facebook. Συνολικά τη σελίδα της EMNE ακολουθούν 2.255 άτομα. Το 61% των ακολούθων είναι γυναίκες και το 39% άνδρες. Οι «θαυμαστές» προέρχονται από την Ελλάδα, την Αγγλία, την Κύπρο, τη Γαλλία, τις ΗΠΑ, την Ιταλία, την Αλβανία, την Αυστρία, την Αυστραλία, τη Γερμανία, την Κίνα, το Ιράκ, την Ισπανία, την Τουρκία, την Ολλανδία, την Τυνησία, την Τσεχία, τον Καναδά, τη Σερβία, τη Ρωσία, το Λουξεμβούργο, το Πακιστάν, το Ισραήλ, το Μάρκο, την Πολωνία και την Ουγγαρία. Διαχειριστής: Χρήστος Χρυσανθόπουλος.